

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА РОЗПОДІЛУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

ДОБРОНОС Т. М.

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Науковий керівник – ст. викладач

Бірченко Н. О.

Проблема обліку та розподілу загальновиборничих витрат набуває важливого значення при визначенні суми понесених витрат і обчисленні собівартості.

Особливості обліку та розподілу загальновиборничих витрат на підприємствах різних галузей нині становлять великий науковий інтерес, оскільки багато питань з цього приводу залишаються нерозв'язаними.

Згідно з П(С)БО 16 «Витрати» загальновиборничі витрати – це:

- витрати на управління виробництвом;
- амортизація основних засобів та нематеріальних активів загальновиборничого призначення;
- витрати на утримання, експлуатацію та ремонт, страхування, операційну оренду основних засобів, інших необоротних активів загальновиборничого призначення;
- витрати на вдосконалення технології й організації виробництва;
- витрати на опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення та інше утримання виробничих приміщень;
- витрати на обслуговування виробничого процесу (оплата праці загальновиборничого персоналу; відрахування на соціальні заходи, медичне страхування робітників та апарату управління виробництвом; витрати на здійснення технологічного контролю за виробничими процесами та якістю продукції, робіт, послуг);
- витрати на охорону праці, техніку безпеки і охорону навколишнього природного середовища;
- інші витрати (внутрішньозаводське переміщення матеріалів, деталей, напівфабрикатів, інструментів зі складів до цехів і готової продукції на склади; нестачі незавершеного виробництва; нестачі і втрати від псування матеріальних цінностей у цехах; оплата простоїв тощо) [1].

Облік загальновиборничих витрат згідно з інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу,

зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій ведеться на рахунку 91 «Загальновиборничі витрати» [2]. Аналітичний облік витрат ведеться за місцем виникнення і статтями витрат. Місцями виникнення загальновиборничих витрат є виробничі підрозділи (цехи, дільниці).

Підприємства самостійно мають право відкривати субрахунки до рахунку 91 «Загальновиборничі витрати» відповідно до специфіки своєї виробничої діяльності. Для сільськогосподарських підприємств можуть бути відкриті такі субрахунки: 911 «Загальновиборничі витрати рослинництва»; 912 «Загальновиборничі витрати тваринництва»; 913 «Загальновиборничі витрати промислових виробництв»; 914 «Загальновиборничі витрати допоміжних виробництв»; 915 «Загальновиборничі витрати інших видів виробництв».

Загальновиборничі витрати поділяються на постійні та змінні. До змінних загальновиборничих витрат належать витрати, які змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно до зміни обсягу виробництва. Змінні загальновиборничі витрати розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу виходячи з фактичної потужності звітного періоду [1]. Ці витрати повністю відносять на собівартість виготовленої продукції.

Постійні загальновиборничі витрати – це витрати, які залишаються незмінними (або майже незмінними) при зміні обсягу виробництва. Нерозподілені постійні загальновиборничі витрати включаються до складу собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) у періоді їх виникнення. Загальна сума розподілених та нерозподілених постійних загальновиборничих витрат не може перевищувати їх фактичну величину.

Такий розподіл загальновиборничих витрат досить умовний, оскільки не кожний вид цих витрат з певною вірогідністю можна віднести до відповідної групи. У зв'язку з цим велика кількість суб'єктів господарювання взагалі не виділяє серед загальновиборничих витрат змінних чи постійних, а розподіляє всю їх суму з використанням обраної бази розподілу виходячи з фактичної потужності звітного періоду.

Для вирішення даної проблеми нормативна база повинна бути удосконалена, а саме:

- потрібно удосконалити класифікацію загальновиборничих витрат, яка містила б оптимальну кількість ознак, розкривала цільове призначення й економічний зміст витрат, враховувала організаційну структуру та особливості;

– необхідно деталізувати план рахунків бухгалтерського обліку з конкретизацією статей загальновиробничих витрат.

Розподіл витрат потрібно здійснювати у такій послідовності: вибрати об'єкти, на які потрібно розподілити загальновиробничі витрати; по кожному об'єкту згрупувати витрати за статтями, елементами, кореспондуючими рахунками або іншими ознаками; вибрати базу для розподілу загальновиробничих витрат, яка встановлюється у кожному випадку окремо; розподілити загальновиробничі витрати.

При виборі бази розподілу слід звернути увагу на те, що між зміною загальновиробничих витрат і відповідно змінною бази розподілу існує пропорційна або майже пропорційна залежність. Розподіляти загальновиробничі витрати на кожен об'єкт обліку можна за допомогою використання таких баз розподілу: годин праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат тощо. Найуживанішою базою розподілу на сільськогосподарських підприємствах є прямі витрати за мінусом вартості насіння (в рослинництві), кормів (в тваринництві), сировини і матеріалів (в промислових виробництвах).

Кожна з перерахованих баз розподілу має свої недоліки та переваги, тому доцільно використовувати декілька баз розподілу, за допомогою яких можна досягти більш об'єктивних результатів. При виборі слід враховувати особливості виробництва і продукції, що виробляється [3].

Таким чином можна зробити висновок, що для успішної та ефективної діяльності підприємств важливим моментом є грамотна організація обліку загальновиробничих витрат, так як від цього залежить повнота включення загальновиробничих витрат до собівартості продукції і, як результат, зменшення або збільшення чистого прибутку, який є джерелом подальшого функціонування підприємства та його розвитку, а саме підвищення ефективної діяльності для галузі та країни в цілому.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №16 «Витрати»: [затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318]: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: [затверджено наказом Мінфіну №291 від 30.11.99]: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

3. Волощук Р.В. Проблеми обліку та розподілу загальновиробничих витрат / Р.В. Волощук // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nauka.com/doc.htm>

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ, ЇХ ЗАЛУЧЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

ЛАПТЄВА А. І.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – к.е.н., викладач

Крутько М. А.

Важливу роль в розвитку національної економіки відіграють іноземні інвестиції.

Іноземні інвестиції – це цінності, що іноземні інвестори вкладають в об'єкти інвестиційної діяльності в Україні з метою одержання прибутку або досягнення соціального ефекту. Іноземними інвесторами є суб'єкти, які проводять інвестиційну діяльність на території України [1].

Це фізичні особи, які не проживають постійно в Україні, юридичні особи – нерезиденти, іноземні держави, міжнародні урядові та неурядові організації та ін. Іноземні інвестиції за складом інвестиційних ресурсів можуть здійснюватися у вигляді: іноземної валюти, валюти України (при реінвестиціях), рухомого і нерухомого майна, майнових прав, корпоративних прав, цінних паперів, грошових вимог і прав на вимоги виконання договірних зобов'язань (гарантованих банками), прав інтелектуальної власності, прав на здійснення господарської діяльності (на користування надрами та природними ресурсами) та інших цінностей. Загальною вимогою до видів інвестицій є оцінювання у ВКВ, підтвержене країною-інвестором або міжнародними торговельними угодами.

Основна мета інвестиційної діяльності визначається пошуком напрямків, методів, засобів та форм інвестування, метою якого є підвищення ефективності виробництва та збільшення прибутку підприємства.

Зростання обсягів залучення іноземних інвестицій впродовж багатьох років є пріоритетним напрямом розвитку економіки України. Однак за останні роки економіка нашої держави так і не позбавилася глибоких структурних деформацій і значно відстає від розвинених країн світу за сукупною продуктивністю всіх факторів виробництва та відповідно – рівнем добробуту населення. Більшість українських підприємств залишилися